

Br:

1. novembar 2024. godine

Izveštaj
o učešću delegacije Crne Gore na generalnoj debati 79. zasijedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, Njujork, 20-28. septembar 2024. godine

Delegacija Crne Gore koju je predvodio potpredsjednik Vlade za vanjske i evropske poslove dr Filip Ivanović, a u čijem je sastavu bio potpredsjednik Vlade za međunarodne odnose i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović, učestvovala je na generalnoj debati 79. zasijedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, u periodu od 20 – 28. septembra 2024.

Pored ppv Ivanovića i ppv i mvp Ibrahimovića, delegaciju su činili i otpravnik poslova u Stalnoj misiji Crne Gore pri UN Damir Šabanović, ambasador Crne Gore u SAD Jovan Mirković, v.d. generalne direktorice GD za multilateralne poslove u MVP Nizaheta Kurpejović-Cikotić, šefica Kabineta mvp Majda Gluščević, šefica Biroa za odnose s javnošću u MVP Mirela Tuzović, III sekretarka u SM Crne Gore pri UN Jovana Bubanja i vice-konzulka u Generalnom konzulatu Crne Gore u Njujorku Maja Vasilijević.

Tokom radnog boravka u Njujorku, ppv Ivanović imao je izlaganje na Samitu za budućnost i generalnoj debati, te na jednom od interaktivnih dijaloga koji je organizovan u okviru Samita. Takođe, ppv Ivanović je učestvovao i na otvorenoj debati u Savjetu bezbjednosti, organizovanoj od strane Slovenije u svojstvu predsjedavajuće za Savjet bezbjednosti za septembar 2024. PPV Ivanović je imao 19 bilateralnih susreta s visokim zvaničnicima UN i država članica i posmatračica UN.

Potpredsjednik Vlade za međunarodne poslove i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović učestvovao je na ministarskom doručku Grupe prijatelja Zapadnog Balkana, radnom doručku ministara vanjskih poslova Američko-Jadranske povelje A5 u organizaciji Albanije kao predsjedavajuće države, te Transatlantskoj večeri i događaju o vještačkoj inteligenciji na poziv državnog sekretara SAD Antonija Blinkena, zatim na ministarskom sastanku o rješavanju egzistencijalnih prijetnji koje predstavlja porast nivoa mora, te sastanku Grupe prijatelja o odgovornosti u Ukrajini i sastanku Grupe za globalno upravljanje u organizaciji Singapura. Ppv i mvp u odvojenim sastancima susreo se sa generalnom sekretarkom OEBS-a Kejt Feron, podsekretarkom za politička pitanja i pitanja mirovnih operacija UN Rozmari Di Karlo, te sa specijalnim izaslanikom EU za dijalog Beograda i Prištine Miroslavom Lajčakom. Na bilateralnom planu, ppv i mvp Ibrahimović imao je odvojene sastanke sa: zamjenicom Sekretara SAD Mišel Sajson, ministrima vanjskih poslova: Tunisa Mohamedom Ali Naftijem, Bugarske Ivanom Kondovim, Andore Imom Tor

Faus, UAE Rem Al-Hašimi, Gruzije Ilijem Darčijavilijem, Maroka Naserom Bouritom, Kirgistanu Ž. Kulubaevim, Azerbejdžana J. Bajramovim i Indije Subrahamanjam Jaišankarom.

Pored učešća na jednom broju sastanaka iz agende ppv za vanjske i evropske poslove i ppv za međunarodne odnose i ministra vanjskih poslova, v.d. generalne direktorice GD za multilateralne poslove u MVP Nizaheta Kurpejović Cikotić učestvovala je na događaju u organizaciji SM Njemačke povodom pokretanja inicijative za odgovornost na kršenje prava žena i djevojčica u Avganistanu, koju je Crna Gora podržala, zatim na godišnjem ručku ministara vanjskih poslova učesnika Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECF), neformalnom doručku ministara vanjskih poslova Centralne evropske inicijative (CEI) i RCC; događaju koji se odnosi na vraćanje centralnog značaja međunarodnog humanitarnog prava u današnjim oružanim sukobima i imala odvojeni sastanak s generalnom direktoricom za međunarodnu saradnju u MVP Tajlanda Pinsudom Jajanamom.

Sastanci ppv Ivanovića

Učešće na Samitu za budućnost

Uvodni događaj sedmice na visokom nivou u UN bio je Samit za budućnost, koji je održan 22-23. septembra 2024. Prvog dana Samita usvojen je dokument nazvan „Pakt za budućnost (Pact for the Future)“, s dva aneksa „Globalni digitalni sporazum (Global Digital Compact)“ i „Deklaracija za buduće generacije (Declaration for Future Generation)“.

Potpredsjednik Ivanović je 23. septembra 2024. učestvovao na plenarnom segmentu Samita za budućnost, kao i na interaktivnom dijalogu koji je organizovan na marginama Samita. Tokom izlaganja na Samitu, ppv Ivanović ukazao na značaj usvajanja „Pakta za budućnost“, kao važnog dokumenta koji može da ponudi odgovore na izazove s kojima se suočava savremeno društvo. Istakao da je reforma UN sistema neophodna ukoliko se želi adekvatno reagovati na globalne krize i ponovio podršku Crne Gore „Novoj agendi za mir“ generalnog sekretara UN. Govoreći o usvojenim aneksima Pakta – „Globalni digitalni kompakt“ i „Deklaracija za buduće generacije“ – ppv Ivanović prenio stav Crne Gore koji počiva na tezi da tehnologija treba da funkcioniše u najboljem interesu čovječanstva. U kontekstu usvajanja Deklaracije istakao da se ovim dokumentom pruža dodatna podrška mladima za njihovu nesmetanu i smislenu participaciju u procesima u okviru UN. Dodatno, ppv Ivanović je bio jedan od panelista na interaktivnom dijalogu održanom u okviru Samita, nazvanom „Budućnost počinje sada: unaprjeđenje globalnog sistema za sadašnje i buduće generacije“.

Učešće na Generalnoj debati

Generalna debata 79. redovnog zasijedanja GS UN održana je od 24. do 30. septembra 2024. Na otvaranju generalni sekretar UN A. Gutereš upozorio je na alarmantni porast bezakonja u svijetu, istakavši da je takvo stanje "politički neopravdano i moralno neizdrživo". Gutereš se osvrnuo i na situaciju u Gazi, ponovo osudio napade Hamasa od 7. oktobra 2023. i istakao da ništa ne može da opravda otimanje talaca ili kolektivno kažnjavanje palestinskog naroda. Naveo je i da je razmjera ubistava i destrukcije u Gazi bez presedana tokom njegovog mandata. Ukazao i da rat u Ukrajini nastavlja bez naznaka smirivanja, a civili su među najteže pogođenima. Od 75 najsiriomašnjih zemalja svijeta, jedna trećina je danas u gorem položaju nego prije pet godina, dodao gensek UN. U kontekstu reformi, Gutereš istakao da i same UN moraju proći kroz promjene, ukoliko žele da se suoče s izazovima.

Filemon Jang, predsjednik Generalne skupštine UN, apelovao je na lidere da ne preusmjeravaju resurse u vojne zalihe, već da investiraju u dijalog i izgradnju povjerenja. Napomenuo da je Afrika jedan od prioriteta UN, te da Agenda Afričke unije „AU2063“ predstavlja transformativnu viziju za kontinent koji ima najmlađe stanovništvo na svijetu.

Tokom generalne debate, skoro svi lideri izrazili su zabrinutost zbog širenja sukoba i ukazali na sve veći osjećaj neodgovornosti za najstrašnija djela. U velikom broju obraćanja osuđen je napad Hamasa od 7. oktobra 2023. i istaknuto da je nužno što prije osloboditi taoce, ali i da ništa ne može opravdati ubijanje hiljada nedužnih civila. Pružena je podrška Africi i razmotrena pitanja reformi UN i Savjeta bezbjednosti, kao i da je potrebno dodatno raditi na jačanju multilateralizma.

U kapacitetu šefa crnogorske delegacije, ppv Ivanović imao je 27. septembra 2024. izlaganje na generalnoj debati tokom kojeg je ukazao da umjesto globalnih rješenja na međunarodnoj sceni još uvijek dominiraju nedovoljno široki nacionalni pristupi. Naglasio da se čovječanstvo danas suočava s više kriza istovremeno, uključujući i neželjene efekte klimatskih promjena, rastuću nesigurnost hrane, nazadovanje u postizanju ciljeva održivog razvoja (SDG), eroziju demokratije i ljudskih prava. Ocijenio da UN treba naći način za sprovođenje unutrašnjih reformi, koje će u skladu sa savremenim demokratskim vrijednostima omogućiti da UN i dalje bude u centru globalnog upravljanja.

Učešće na otvorenoj debati Savjeta bezbjednosti

Ppv Ivanović je 25. septembra 2024. učestvovao na otvorenoj debati u Savjetu bezbjednosti na temu „Liderstvo za mir: ujedinjeni u poštovanju Povelje UN u potrazi za bezbjednijom budućnošću“, organizovanoj od strane Slovenije, u svojstvu predsjedavajuće države za Savjet bezbjednosti za septembar 2024.

U svojim istupanjima predstavnici Fidžija, Kabo Verdea i Palaua pozvali su Savjet bezbjednosti da tokom svojih sastanaka ozbiljnije tretira problem klimatskih promjena.

Ppv Ivanović ocijenio da se zbog povećanog broja sukoba u posljednjih nekoliko godina, multilateralizam i međunarodnopravni poredak nalaze na svojevrsnom testu. Ponovio poziv stalnim članicama SB da se suzdrže od upotrebe veta za one radnje koje bi mogle spriječiti ili zaustaviti sukobe u svijetu. Naglasio da Crna Gora vrednuje napore UN za izgradnju mira, naročito u kontekstu sprječavanja nasilja i sukoba, te snažno podržava jačanje međunarodne saradnje i poštovanje Povelje UN, kao jednog od stubova vladavine prava na međunarodnom nivou.

Neformalni ručak za lidere Zapadnog Balkana

Visoki predstavnik za vanjsku politiku i bezbjednost Žozep Borelj bio je domaćin neformalnog sastanka s liderima Zapadnog Balkan (radni ručak), kojem je prisustvovao ppv za vanjske i evropske poslove dr Filip Ivanović, 25. septembra 2024.

Visoki predstavnik Borelj je ponovio kontinuiranu snažnu podršku EU - političku, tehničku i finansijsku - svim kandidatima i potencijalnim kandidatima kako bi im se pružila pomoć da unaprijede ključne političke, institucionalne, društvene i ekonomske reforme koje su neophodne za napredak na njihovom putu ka EU. Istakao važnost bliske saradnje država kandidata i potencijalnih kandidata s EU u multilateralnim forumima.

Sastanak sa specijalnom izaslanicom generalnog sekretara UN za sprječavanje genocida Alis Vairimu Nderitu

Sastanak održan na zahtjev specijalne izaslanice gs UN za sprječavanje genocida Alis Vairimu Nderitu tokom kojeg je specijalna izaslanica izrazila zahvalnost na podršci koju Crna Gora pruža njenom mandatu, ocijenila značajnim podršku rezoluciji o Srebrenici, te se interesovala za stanje u regionu Zapadnog Balkana u kontekstu navedene rezolucije. Nderitu istakla da je imala priliku da posjeti i upozna region ZB, te da se sastala s visokim i najvišim političkim i vjerskim liderima država.

Ppv Ivanović istakao da se region teško suočava s prošlošću što je pokazano i na primjeru pomenute rezolucije, kao i da ovo pitanje treba tretirati s posebnim senzibilitetom. Naglasio da budućnost regiona jeste zajednička i ogleda se u članstvu u EU.

Sastanak sa zamjenikom glavnog administratora UNDP Su Sjaoliangom

Tokom sastanka, ppv Ivanović istakao uspješnu saradnju koju Vlada ostvaruje s UNDP. Ponovio interes za dalje produbljivanje podrške UNDP tokom pregovaračkog procesa Crne Gore s EU, posebno u dijelu izgradnje i jačanja kapaciteta, reformskim procesima i definisanju razvojnih politika u oblastima važnim u procesu evropskih integracija.

Zamjenik glavnog administratora UNDP Su istakao da će UNDP nastaviti da podržava Crnu Goru i jača saradnju, ukazao na komplementarnost programa EU s UNDP projektima, kao da se Agenda 2030 i evropska pravna tekovina EU poklapaju u 70% definisanih ciljeva. Su ukazao i na činjenicu da je važno razmotriti mogućnosti saradnje i nakon odlaska UNDP iz Crne Gore.

Sastanak sa zamjenikom generalnog sekretara UN Miroslavom Jenčom

Ppv Ivanović istakao da je saradnja Crne Gore i UN sistema donijela veliki broj pozitivnih efekata za Crnu Goru. Pozvao zamjenika genseka da posjeti Crnu Goru na šta Jenča odgovorio da već neko vrijeme planira posjetu regionu, u sklopu koje bi, svakako, posjetio i Podgoricu.

Zamjenik gs UN M. Jenča istakao da je saradnja UN sistema i Crne Gore dobra, naročito u domenu implementacije SDG. Pohvalio procenat uspješnosti ostvarivanja ciljeva održivog razvoja u Crnoj Gori (75%), naročito imajući u vidu da se na globalnom nivou kreće tek oko 20%. Naglasio spremnost UN sistema da dodatno doprinese realizaciji glavnog vanjskopolitičkog cilja Crne Gore.

Sastanak sa generalnim sekretarom UN Antonijom Guterešom

Ppv Ivanović ocijenio saradnju Crne Gore s UN sistemom kao dobru i važnu ukazavši na komplementarnost jednog dijela pregovaračkog procesa Crne Gore s EU i saradnje s UN sistemom. Istakao da Crna Gora u potpunosti podržava napore koje preduzima generalni sekretar UN, uključujući inicijativu „Nova agenda za mir“, kako bi se ojačao pristup očuvanju mira i na taj način doprinijelo nastojanjima potrebnim za dostizanje ciljeva održivog razvoja. Iskoristio priliku da pozove generalnog sekretara UN u zvaničnu posjetu Crnoj Gori.

Gensek UN Gutereš istakao da je saradnja UN i Crne Gore odlična, kao i da Crna Gora ostaje primjer stabilnosti u regionu Zapadnog Balkana. Prenio da UN daju punu podršku Crnoj Gori da postane punopravna članica EU. Gutereš zahvalio na pozivu i uputio pozdrave predsjedniku i predsjedniku Vlade Crne Gore.

Sastanak sa generalnim sekretarom Savjeta Evrope Alanom Berseom

Ppv Ivanović čestitao Berseu stupanje na dužnost generalnog sekretara SE, te istakao da je saradnja sa SE i njegovim mehanizmima izuzetno korisna i značajna za Crnu Goru. Ukazao

da je Crna Gora već otpočela pripreme za predsjedavanje Komitetom ministara SE u periodu novembar 2026 – maj 2027, kao i da je naša zemlja dosljedna u promovisanju svih vrijednosti na kojima se temelji SE.

Berse čestitao na postignutom uspjehu u procesu pregovaračkom procesu s EU, istakavši da SE daje punu podršku Crnoj Gori da postane punopravna država članica EU. Informisao o Okvirnoj konvenciji o vještačkoj inteligenciji, što predstavlja prvi pravno obavezujući međunarodni sporazum o AI i u potpunosti je usklađena s prvom sveobuhvatnom EU AI regulativom.

Pregled bilateralnih sastanaka

Tokom svih bilateralnih sastanaka ppv Ivanović podsjetio sagovornike na istaknutu kandidaturu Crne Gore za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti za period 2026-2027. i zatražio podršku. Sagovornici prenijeli da još uvijek nije donesena odluka i da će o istoj naknadno obavijestiti (Egipt, Kuvajt prenijeli da će podržati kandidaturu Crne Gore).

Sastanak sa mvp Kube Brunom Eduardom Rodrigezom Pariljom – Sagovornici ocijenili da postoje potencijali za jačanje bilateralne saradnje u brojnim oblastima, poput turizma, kulture, nauke, poljoprivrede, sporta, tehnologije.

Sastanak sa mvp Jordana Ajmanom Al Safadijem, kojom prilikom sagovornici ukazali da je potrebno dodatno raditi na dodatnom snaženju saradnje dvije države u domenu ekonomije, turizma, kulture. Razmijenjena mišljenja o aktuelnoj situaciji u Gazi.

Sastanak sa mvp Jermenije Araratom Mirzojanom - konstatovano da su odnosi dvije zemlje prijateljski i ukazano na potrebu jačanja ekonomske, turističke i naučne saradnje, kao i na boljem povezivanju dvije zemlje. Sagovornici razmijenili mišljenja o situaciji u regionu. Ppv Ivanović ukazao na značaj saradnje diplomatskih akademija dva MVP i predložio što skorije potpisivanje sporazuma o saradnji, dodajući da crnogorsko MVP čeka odgovor kolega iz Jermenije.

Sastanak sa senatorom SAD Kristoferom Marfijem – senator Marfi upoznao da već duži niz godina prati razvoj situacije na Zapadnom Balkanu i da je veoma zainteresovan za region. SAD s posebnom pažnjom posmatra proces evropskih integracija i nedvosmisleno podržavaju članstvo Crne Gore u EU. Ppv Ivanović istakao da Crna Gora želi strateško partnerstvo sa SAD i da je posvećena tom cilju. Zahvalio na podršci Crnoj Gori u procesu punopravnog pristupanja EU, te upoznao sagovornika s aktuelnim momentom u istom.

Sastanak s mvp Maršalskih Ostrva Kalanijem Kanekom - ppv Ivanović podsjetio sagovornika da još uvijek nisu uspostavljeni diplomatski odnosi Maršalskih ostrva sa Crnom Gorom. Ukazao da je crnogorska strana više puta slala zahtjev u tom smjeru, ali da do sada nije bilo odgovora i zatražio da se dodatno razmotri navedeni zahtjev. Mvpt Kaneko informisao da su Maršalska Ostrva spremna da formalno-pravno uspostave diplomatske odnose s Crnom Gorom, te da će tim povodom SM Maršalskih Ostrva pri UN ubrzo kontaktirati crnogorsku Misiju.

Sastanak s predstavnicima Američko-jevrejskog komiteta – ppv Ivanović istakao da Jevrejska zajednica u Crnoj Gori dodatno doprinosi crnogorskom multikulturalnom biću. U nastavku su razmijenjena mišljenja o situaciji u pojasu Gaze.

Sastanak sa zamjenikom pomoćnika sekretara za Zapadni Balkan u Stejt Dipartmentu Aleksandrom Kasanovim - ppv Ivanović naglasio interes za unaprjeđenjem saradnje Crne Gore i SAD istakavši da Crna Gora želi stratešku saradnju. Dodao da bi u narednom periodu

trebalo raditi na jačanju investicionog prisustva SAD u Crnoj Gori. Kasanov istakao da su SAD podržavale i nastaviće da podržavaju Crnu Goru na putu ka punopravnom članstvu u EU. SAD smatraju da je Crna Gora važan NATO saveznik i partner na Zapadnom Balkanu. Sagovornici razmijenili mišljenja o situaciji u regionu Zapadnog Balkana.

Sastanak sa sekretarom za vanjske poslove R. Filipini Enrikeom Manolom, kojom prilikom naglašen interes za jačanje odnosa u svim segmentima od zajedničkog interesa, organizovanjem bilateralnih konsultacija dva MVP-a, unapređenjem saradnje diplomatskih akademija, razmjenu iskustava u oblasti turizma, kao i povezivanje biznis zajednica i organizovanje zajedničkih poslovnih foruma. Manolo obavijestio da će Filipini predsjedavati ASEAN-om tokom 2026. i pozvao ppv da učini zvaničnu posjetu Filipinima.

Sastanak sa predsjednicom Vlade Nezavisne Države Samoa Fiame Naomi Mata'fa – iskazano obostrano interesovanje za dodatno jačanje saradnje potpisivanjem memoranduma o razumijevanju dva MVP-a, kao i povezivanjem diplomatskih akademija, te unapređenjem saradnje u oblasti turizma.

Sastanak sa mvp Bahreina Abdulatifom bin Rašidom Alzajanijem - ukazano na predstojeću posjetu predsjednika Vlade Crne Gore Spajića Bahreinu (novembar 2024), što je prilika za jačanje bilateralnih veza dvije države. Kada je u pitanju nacrt Sporazuma o saradnji u oblasti tehnologije i istraživanja između Crne Gore i Bahreina, mvp Alzajani istakao da će bahreinska strana u što kraćem roku odgovoriti u vezi predloženog Sporazuma. U kontekstu kandidature Crne Gore za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti za period 2026-2027, Bahrein upoznao da je već uspostavio reciprocitet s Letonijom.

Sastanak sa mvp Singapura Vivijanom Balakrišnanom – održan na marginama godišnjeg prijema Foruma malih država, kojom prilikom istaknuto zadovoljstvo dobrim odnosima, uz konstataciju da treba raditi na njihovom jačanju. Podsjetivši na najavljenju zvaničnu posjetu predsjednika Vlade Spajića R. Singapur (novembar 2024), ppv Ivanović naglasio da će to biti prilika da se razgovara o konkretnim projektima koji će učvrstiti saradnju Crne Gore i Singapura. Mvp Balakrišnan istakao da Singapur cijeni saradnju s Crnom Gorom, kao i doprinos koji Crna Gora daje svojim učešćem u Forumu malih država UN (FOSS).

Sastanak sa mvp Kuvajta Abdulahom Ali Al-Jahjom – sagovornici ukazali na potencijale za jačanje bilateralnih odnosa u domenu turizma, ekonomije, poljoprivrede, kulture, sporta, kao i na značaj unapređenja saobraćajne povezanosti dvije države. U tom cilju predloženo održavanje konsultacija dva MVP-a, kao i povezivanje diplomatskih akademija. Al-Jahja istakao da će Kuvajt podržati crnogorsku kandidaturu za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti.

Sastanak sa mvp Egipta Badr Abdelatijem - ukazano na prijateljske odnose dvije države, izraženo zadovoljstvo uspješnim egipatskim investicijama u Crnoj Gori imajući u vidu da su one jasan pokazatelj dobrih ekonomskih odnosa dvije države. U kontekstu istaknute crnogorske kandidature za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti 2026-2027, obavijestio da će Egipat podržati Crnu Goru na izborima u junu 2025.

Sastanak sa predsjednikom Vlade Palestine Muhamedom Mustafom - ppv Ivanović podsjetio sagovornika na principijelnu poziciju Crne Gore u vezi palestinskog pitanja i stavove prilikom glasanja za tematske rezolucije u Generalnoj skupštini UN. Palestinski premijer izrazio zadovoljstvo susretom i istakao da je Palestina veoma zahvalna Crnoj Gori za pruženu podršku, naročito imajući u vidu glasanje Crne Gore u Generalnoj skupštini UN.

Sastanci ppv i mvp Ibrahimovića

Učešće na sastanku na visokom nivou o rješavanju egzistencijalnih prijetnji koje predstavlja porast nivoa mora

Sastanak na visokom nivou o rješavanju egzistencijalnih prijetnji koje predstavlja porast mora održan je u organizaciji predsjednika Generalne skupštine UN Filemona Janga. U obraćanju, ppv i mvp Ibrahimović istakao kako je rast nivoa mora jedan od najalarmantnijih aspekata klimatskih promjena naglasivši da se i Crna Gora, kao država koja izlazi na more, suočava s ovim izazovom. Ukazao da Crna Gora zajedno s Green Climate Fund-om i UNDP razvija Nacionalni plan adaptacije, a uz podršku UNEP i GEF MedPrograma sprovodi Plan obale za Bokotorski zaliv, fokusirajući se na mjere prilagođavanja. Ukazao da se male ostrvske države u razvoju suočavaju s egzistencijalnim rizicima zbog rasta nivoa mora, izrazivši solidarnost kako je borba protiv klimatskih promjena zajednička odgovornost svih.

Ministarski doručak Grupe prijatelja Zapadnog Balkana

Ministarski sastanak Grupe prijatelja za Zapadni Balkan održan u organizaciji ministra vanjskih poslova Italije Antonija Tajanija. Lideri Grupe prijatelja Zapadnog Balkana¹ fokusirali su se na dvije teme: "Kako napredovati u reformskim agendama?" i "Kako možemo ponovo pokrenuti proces integracije tokom novog institucionalnog ciklusa?" Ppv i mvp Ibrahimović pohvalio rad grupe i njene napore u pogledu održavanja diskusije o evropskoj perspektivi ZB. Izrazio očekivanje da će politika proširenja ostati visoko na agendi novog sastava institucija EU. Istakao da je reformska agenda Vlade Crne Gore na dobrom putu, te da će se reforme sprovoditi u skladu s Planom rasta ZB, čime se postepeno približava ekonomskom razvoju EU i zajedničkom tržištu.

Sastanak Grupe prijatelja za odgovornosti o Ukrajini

Sastanak Grupe prijatelja za odgovornost u Ukrajini održan je u organizaciji Albanije, Gvatemale, Nizozemske i Maršalskih ostrva, kao kopredsjedavajućih grupom, zajedno s Ukrajinom i Estonijom. Uvodnu riječ imao je ukrajinski generalni tužilac Andrij Kostin koji je informisao o postignutom napretku, ali i o izazovima s kojima se Ukrajina suočava u dijelu unutrašnjih istraga i procesuiranju međunarodnih zločina. U obraćanju, ppv i mvp Ibrahimović ponovio je crnogorsku solidarnost s ukrajinskim narodom, te snažnu osudu ruskog djelovanja, istakavši podršku Crne Gore suverenitetu i teritorijalnom integritetu Ukrajine. Ponovio podršku naporima međunarodnih pravnih instanci za obezbjeđivanje pune odgovornosti za najteže zločine počinjene u Ukrajini.

Transatlantska večera

Ppv i ministar vanjskih poslova Ibrahimović bio je gost na Transatlantskoj večeri na poziv državnog sekretara SAD Entoni Blinkena. Večeri su prisustvovali ministri vanjskih poslova NATO država članica, a tokom večere razgovaralo se o geopolitičkoj situaciji, situaciji u Gazi, ruskoj agresiji na Ukrajinu, kao i o Zapadnom Balkanu. Mvp Ibrahimović istakao da je rat u Ukrajini još jednom potvrdio značaj koji NATO ima u pogledu obezbjeđivanja šire globalne

¹ Grupu prijatelja čine još i Austrija, Češka, Grčka, Hrvatska, Italija, Slovačka i Slovenija. Grupa se zalaže za potpunu i nedvosmisleno posvećenost budućem članstvu država Zapadnog Balkana u EU.

bezbjednosti, a Crna Gora, kao kredibilan NATO saveznik, uspješno sprovodi sve NATO politike i obaveze koje doprinose daljem jačanju jedinstva Alijanse.

Radni doručak ministara vanjskih poslova Američko-jadranske povelje A5

Radni doručak mvp Američko-jadranske povelje održan je u organizaciji Albanije, kao predsjedavajuće A5. Albanija je organizovala radni sastanak kako bi se razgovaralo o mogućima načinima unaprjeđenja A5 saradnje i uloge Povelje u suočavanju s aktuelnim bezbjednosnim izazovima. Ppv i mvp Ibrahimović istakao dostignuća A5, a posebno integraciju četiri od pet članica u NATO. Kazao kako zajednički doprinos vojnika u Avganistanu i podrška Programu unaprjeđenja odbrane u Iraku pokazuju efikasnost saradnje, ali da postoje izazovi koji traže nastavak zajedničkog rada, posebno u pogledu ruske agresije na Ukrajinu i hibridnih prijetnji. Istakao da je, i pored jačanja saradnje unutar A5 okvira, potrebna i veća angažovanost EU, NATO i SAD u regionu.

Sastanak sa podsekretarkom UN za politička pitanja i pitanja mirovnih operacija Rozmari Di Karlo

Di Karlo izrazila zadovoljstvo bliskom saradnjom koju UN ostvaruje s Crnom Gorom te iskazala nadu da će Crna Gora uskoro dobiti UNDP regionalnog koordinadora. Interesovala se za perspektivu Crne Gore na njenom evropskom putu. Pohvalila usvajanje Pakta za budućnost na Samitu za budućnost naglasivši da je time poslata snažna poruka da postoji šansa za dogovor. Ppv i mvp Ibrahimović ponovio crnogorsku posvećenost evropskom putu, istakao da najveći broj građana podržava članstvo Crne Gore u EU, kao i da su ovom cilju posvećeni svi politički akteri. Naglasio da proces budućeg članstva u EU ide paralelno s prioritetima Crne Gore u okviru UN i pohvalio dugogodišnju saradnju koju Crna Gora ostvaruje s UN.

Sastanak sa zamjenicom državnog sekretara SAD Mišel Sajson

Sajson pohvalila crnogorsko članstvo u Savjetu za ljudska prava i izrazila interesovanje o crnogorskim prioritetima u pogledu kampanje za nestalno članstvo u Savjetu bezbjednosti UN. U osvrtu na situaciju u regionu, uključujući i rat u Ukrajini, Sajson istakla da Globalni jug treba da razumije da pitanje Ukrajine nije samo "evropski problem", već direktno kršenje UN povelje o ljudskim pravima. Ppv i mvp Ibrahimović istakao da je Crna Gora ponosna što ima SAD za saveznika, kako u NATO, tako i u drugim multilateralnim tijelima. U pogledu crnogorske kandidature za Savjet bezbjednosti, istakao da Crna Gora računa na podršku svojih partnera. Naglasio da su ljudska prava visoko na agendi prioriteta Crne Gore i da je Crna Gora vrlo aktivna u promociji i zaštiti ljudskih prava na svim novima. Tokom razgovora, sagovornici razmijenili stavove o važnosti mirovnih operacija i prisustvu malih država u mirovnim operacijama.

Sastanak sa generalnom sekretarkom OEBS-a Kejt Feron

Generalna sekretarka Feron istakla kako OEBS s pažnjom prati dešavanja u Crnoj Gori uz pohvalu na mirnoj i diplomatskoj tranziciji u Vladi Crne Gore. Ponovila punu podršku crnogorskom evropskom putu i izrazila interesovanje o planovima i ciljevima Crne Gore u ovom smislu. Ppv i mvp Ibrahimović zahvalio na dugogodišnjoj konstruktivnoj saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori. Upoznao sa rezultatima koje je Crna Gora ostvarila na evropskom planu naglasivši da je od država kandidata za članstvo u EU, Crna Gora jedina

država kandidat koja je dobila pozitivan Izvještaj o privremenim mjerilima za poglavlja 23 i 24 (IBAR).

Bilateralni sastanci ppv i mvp Ibrahimovića

Tokom svih bilateralnih susreta, ppv i mvp Ibrahimović zatražio podršku za kandidaturu Crne Gore za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti za period 2026-2027.

Sastanak sa mvp Tunisa Muhamedom Ali Naftijem – na sastanku potpisan Memorandum o razumijevanju između dvije države o uspostavljanju mehanizma za političke konsultacije. Sagovornici prenijeli interes za jačanje saradnje u oblasti trgovine i turizma, kulture i pomorstva, i istakli zadovoljstvo ostvarenom saradnjom na polju obrazovanja, uz ocjenu da fokus saradnje treba da bude na mladima. Zajednički pozdravili usvajanje Pakta za budućnost, kao istorijskog dokumenta.

Sastanak sa mvp Bugarske Ivanom Kondovim - bugarski mvp je pohvalio partnerstvo dvije države u okviru NATO. Naglasio da Crna Gora uvijek može da računa na podršku Bugarske na planu EU integracije, kao i da se Bugarska snažno zalaže za članstvo Zapadnog Balkana u EU. Ukazao da dvije države imaju odličan potencijal da unaprijede saradnju u oblasti zaštite životne sredine i infrastrukture. Ppv i mvp Ibrahimović zahvalio na podršci evropskoj perspektivi Crne Gore i regiona, te pohvalio partnerstvo i dobre odnose dvije države. Dodatno, mvp Ibrahimović ukazao na prostor za produbljivanje saradnje i oblastima obrazovanja, energetika, i potvrdio značaj zajedničke saradnje na polju infrastrukture.

Sastanak sa specijalnim izaslanikom EU za dijalog Beograda i Prištine Miroslavom Lajčakom - ppv i mvp Ibrahimović zahvalio specijalnom izaslaniku EU na podršci koju u kontinuitetu pruža crnogorskom putu ka EU. Istakao kako je pozitivan Izvještaj o privremenim mjerilima (IBAR) snažan podsticaj za aktivnije i posvećenije sprovođenje reformi u Crnoj Gori. Lajčak ocijenio da su poruke koje u posljednje vrijeme pristižu iz Brisela kada je riječ o Crnoj Gori dobre i ohrabrio nastavak sprovođenja reformi na putu ka integraciji u EU. Prenio očekivanje da Crna Gora iskoriti šansu koja je pred njom, te da će svi nacionalni naponi biti usmjereni u tom pravcu.

Sastanak sa mvp Andore Imom Tor Faus – ovom prilikom potpisan Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Crne Gore i Andore, a kojim se, kako je zajednički ocijenjeno, postavljaju temelji za intenzivniju i bolju saradnju dvije države. Pozvao ministarku vanjskih poslova Andore da posjeti Crnu Goru na čemu je ona zahvalila uz reciprocitetan poziv crnogorskom ministru. Dodatno, uputila poziv Crnoj Gori za učešće na Igrama malih evropskih država, koje će se u maju 2025 održati u Andori i naglasila da diplomate iz Andore svake godine učestvuju na Ljetnjoj školi za mlade diplomate „Gavro Vukoić“. Istakla i mogućnost produbljivanja saradnje dvije države u okviru turizma. U kontekstu evropske agende, ministarka Tor Faus istakla da dvije države dijele zajedničke EU vrijednosti i informisala da je Andora prošlog septembra finalizovala Sporazum o pridruživanju EU o kojem će stanovništvo odlučivati na referendumu.

Sastanak sa ministarkom za međunarodnu saradnju UAE Rem Al-Hašimi - ppv i mvp Ibrahimović ukazao na prijateljske odnose dvije države uz poseban akcenat na saradnju u oblasti investicija, kao i na značaj dodatnog snaženja odnosa u oblastima energetike, zdravlja i turizma. Naglasio da je planinski turizam u Crnoj Gori trenutno u rastu, što predstavlja odličnu priliku za investicije. Ministarka Al-Hašimi potvrdila da emiratski investitori

imaju dobro iskustvo s investicijama u Crnoj Gori, i kao potencijal za dodatno razmatranje buduće saradnje, ukazala na solarni i hidro energetski potencijal.

Sastanak sa mvp Gruzije Ilijem Darčiašvilijem - ppv i mvp Ibrahimović informisao o ostvarenom napretku Crne Gore u procesu evropskih integracija i prenio našu podršku evropskom putu Gruzije. U cilju snaženja bilateralnih odnosa ukazao na potencijal za saradnju u oblasti energetike, turizma i organizovanje biznis foruma. Pohvalivši napredak Crne Gore na evropskom putu, gruzijski mvp izrazio zahvalnost za iskazanu podršku Gruziji u ovom domenu. Ukazao na prostor za unaprjeđenje i produbljivanje saradnje u oblasti turizma, kroz razmjenu iskustava, znanja i ideja.

Sastanak sa mvp Maroka Naserom Bouritom - u pogledu bilateralne saradnje, ppv i mvp Ibrahimović se osvrnuo na energetski potencijal Maroka ocijenivši da dvije države u ovoj oblasti mogu razmatrati uspostavljanje saradnje. Ukazao na dobru saradnju na multilateralnom planu što je potvrđeno i opredjeljivanjem podrške Maroka za kandidaturu Crne Gore za Savjet bezbjednosti za nestalnu članicu UN. Sagovornici su pozdravili predstojeće održavanje političkih konsultacija, koje predstavljaju dodatni mehanizam u razmjeni iskustava.

Sastanak s mvp Kirgistana Ženbekom Kulubajevim - ovom prilikom potpisan Sporazum o oslobađanju viza za nosioce diplomatskih i službenih pasoša. Kulubajev objasnio da posljednjih godina država radi na promociji turizma, a da je od nedavno počela s ulaganjima u eko turizam, zatraživši iskustva Crne Gore kao države koja u ovom dijelu ostvaruje vidljive rezultate. Istakao da Kirgistan ostvaruje sadržajnu saradnju s EU, te da je u junu 2024. potpisan Sporazum o osnaženom partnerstvu i saradnji. Mvp Ibrahimović izrazio zadovoljstvo potpisanim sporazumom sa Kirgistanom ocijenivši da dvije države imaju još par sporazuma u proceduri, te da se nada njihovom skorom finalizovanju. Ppv i mvp Ibrahimović ukazao na interes za intenziviranje političkih kontakata na svim nivoima, čime bi se napravio prvi korak za unaprjeđenje bilateralne saradnje.

Sastanak s mvp Azerbejdžana Džejhunom Bajramovim - ministri istakli zadovoljstvo prijateljskim odnosima između dvije države, koje imaju tendenciju intenziviranja i produbljivanja u brojnim oblastima poput infrastrukture i saobraćajne povezanosti. Zajednički je konstatovana uspješna saradnja u realizaciji infrastrukturnih projekata u domenu turizma u prethodnom periodu. Ukazano da postoji prostor za snaženje saradnje u oblasti obrazovanja.

Sastanak sa mvp Indije Subrahmanjamom Džaišankarom - mvp Ibrahimović ukazao na značaj održavanja bilateralnih konsultacija zakazanim za oktobar 2024. koje će biti odlična platforma za definisanje dodatnih oblasti saradnje. Ukazao na potencijale za investiranje u Crnu Goru i značaj unaprjeđenja saobraćajne povezanosti. Indijski ministar vanjskih poslova istakao da su indijske kompanije početkom drugog milenijuma počele da dolaze u Zapadnu Evropu, tražeći poslovne prilike, ali da su nakon određenog vremena svoju pažnju usmjerili na istočnu stranu kontinenta. Istakao da crnogorska strana treba da uloži u marketing i promociju Crne Gore kao turističke destinacije i potencijala za investiranje.

Sastanci v.d. generalne direktorice za multilateralne posove N. Kurpejović Cikotić

Sastanak u okviru Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) i RCC - godišnji sastanak ministara vanjskih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) održan je u organizaciji Albanije, koja predsjedava SEECP-om i Regionalnim savjetom za saradnju (RCC). Sastanak bio posvećen temi jačanja konkurentnosti u Jugoistočnoj Evropi za poboljšanje ekonomskog rasta i približavanja EU. Ovom prilikom, Kurpejović-Cikotić

iskazala podršku jačanju saradnje u okviru Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi ukazavši na potencijal koji region ima u pogledu kulturnog nasljeđa i strateškog položaja, za povećanje konkurentnosti, ekonomski rast i ubrzanje puta država kandidata prema članstvu u EU. Naglasila da fokus u EU integracionim procesima mora biti na sprovođenju reformi s ciljem jačanja institucija, unaprjeđenja vladavine prava i stvaranje svih preduslova u skladu sa EU standardima.

Neformalni doručak ministara vanjskih poslova Centralne-evropske inicijative (CEI) - sastanak takođe, održan u organizaciji Albanije, kao predsjedavajuće CEI. U fokusu sastanka bilo je oživljavanje proširenja EU u novim geopolitičkim okolnostima, uz osvrt na aktuelnu rusku agresiju na Ukrajinu i njene implikacije na evropsku bezbjednost. Potvrđujući ulogu i značaj CEI, Kurpejović-Cikotić ukazala na promjenu geopolitičkog kursa izazvanu globalnim prijetnjama i izazovima, te istakla potrebu jasnog zajedničkog pristupa u odbrani zajedničkih vrijednosti i reafirmaciji regionalne saradnje. Naglasila značaj Berlinskog procesa za očuvanje evropske perspektive ZB, uz zahvalnost prijateljskim državama na podršci koju pružaju Crnoj Gori na putu integracije u EU. Prenijela posvećenost naše države nastavku aktivnosti na približavanju EU i istakla da fokus regiona treba da bude na politikama koje će unaprjeđivati povezanost i regionalnu ekonomsku integraciju.

Sastanak povodom pokretanja inicijative za odgovornost na kršenje prava žena i djevojčica u Avganistanu - sastanak organizovala ministarka vanjskih poslova Analena Berbok u saradnji sa koleginicama iz Kanade i Australije s ciljem pokretanja inicijative da se Avganistan pozive na odgovornost za zaštitu prava žena i djevojčica u skladu sa Konvencijom za zabranu svih oblika diskriminacije žena (CEDAW). Crna Gora uputila podršku inicijativi.

Sastanak sa generalnom direktoricom za međunarodnu saradnju u MVP Tajlanda Pinsudom Jajanamom - povod za sastanak bila tajlandska kandidatura za Savjet za ljudska prava za period 2025-2027. Jajanama objasnila značaj kandidature za Tajland i predstavila prioritete za moguće članstvo. Informisala da je u grupi šest kandidata za pet raspoloživih mjesta i zamolili za podršku Crne Gore. Kurpejović-Cikotić zahvalila na predstavljenim prioritetima Tajlanda u Savjetu za ljudska prava. Informisala da Crna Gora još uvijek nije donijela odluku o opredjeljivanju podrške, te da ćemo o odluci povratno informisati tajlandsku stranu. Podsjetila na kandidaturu Crne Gore za nestalnu članicu UN i zamolila tajlandsku stranu da razmotri podršku Crnoj Gori.